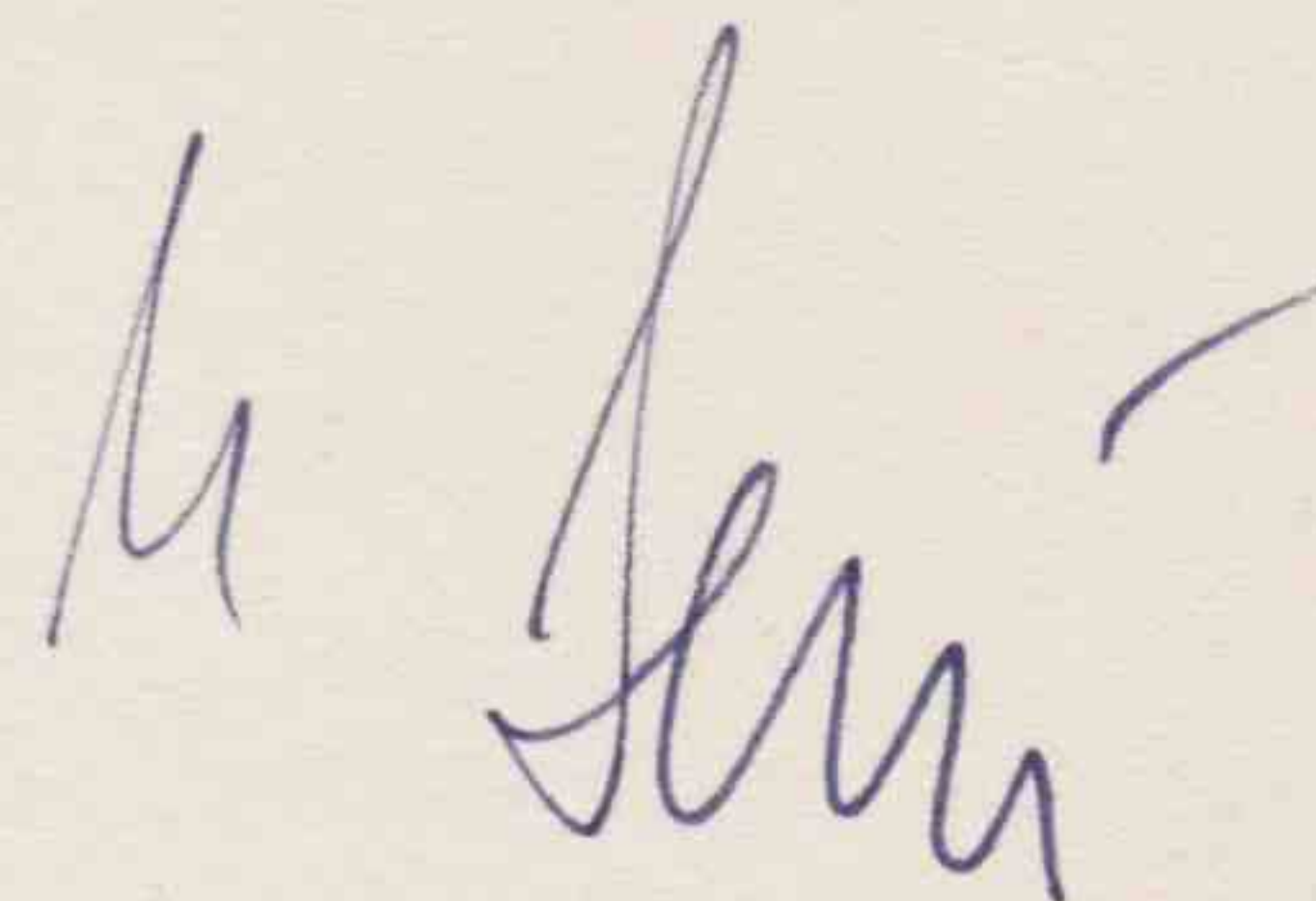

Pro tajemníka ÚV KSČ s. M. Beňu
ke schválení

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE č. 31

Pro členy a kandidáty předsednictva,
členy sekretariátu ÚV KSČ

Dne 8. ledna 1981

Č.j.: inf.3/81

Počet listů: 12

Počet výtisků: 26

Den vydání: 9. ledna 1981

O B S A H

1. Informace o politické situaci v krajích
 2. Z jednání nižších stranických orgánů v prosinci 1980
-

1. Informace o politické situaci v krajích

Politická situace koncem minulého a začátkem letošního roku je krajskými /městskými/ výbory strany hodnocena vcelku jako příznivá. Pozitivně byla ovlivňována zvýšeným úsilím pracujících vyrovnat se s úkoly roku 1980 a dobrým nástupem do prvního roku sedmé pětiletky. Přestože existují některé disproporce a v jednotlivých podnicích a závodech nevyjasněnost plánů na letošní rok, projevuje se celkově tendence vyvinout již od počátku pětiletky velké úsilí a vytvořit si tak dobré předpoklady pro průběžné plnění plánovaných úkolů. Charakteristický je pro současné období široký rozvoj pracovní iniciativy na počest XVI. sjezdu KSČ a 60. výročí založení strany.

Příznivě ovlivnil celkovou politickou atmosféru a názorovou hladinu lidí novoroční projev generálního tajemníka ÚV KSČ a prezidenta republiky soudruha Gustáva Husáka. Je charakterizován jako střízlivý a uvážlivý. Komunisté a ostatní pracující oceňují jeho srozumitelnost a otevřené názory na mezinárodní a vnitropolitickou situaci. Pozitivně hodnotí východiska pro další rozvoj naší společnosti. V řadě ohlasů je dobře přijímáno ocenění obětavé práce lidí i kritická slova k našim vlastním nedostatkům, principiální odsouzení nešvarů a negativních jevů, které brzdí úsilí využít možností naší ekonomiky.

V podnicích a závodech byl letošní rok zahájen krátkými mítinky a shromážděními pracujících, kterých se zúčastnili zástupci stranických orgánů, vedoucí hospodářští pracovníci a představitelé ROH. Ve svých vystoupeních hodnotili podíl pracujících na úspěšných výsledcích dosažených v šesté pětiletce, poděkovali jim za vykonanou práci a zdůraznili hlavní úkoly letošního roku a celé sedmé pětiletky. Vycházeli přitom ze závěrů 18. zasedání ÚV KSČ a z konkrétních potřeb uplatňování Souboru opatření ke zdokonalení soustavy plánovitého řízení národního hospodářství.

S dobrým ohlasem se setkalo až na některé výjimky plynulé zásobování obyvatelstva základním potravinářským zbožím koncem loňského a počátkem letošního roku. Přes některé nedostatky zejména v sortimentu nabídky spotřebního zboží, se podařilo i při vysoké poptávce spotřebitelů situaci na vnitřním trhu zvládnout. Územní stranické a příslušné státní orgány úroveň zásobování průběžně sledovaly a řešily vzniklé disproporce regulací prodeje úzkoprofilového zboží a dalšími opatřeními například k plynulému zásobování potravinářským zbožím po dobu svátků.

x

Výrazným způsobem ovlivňuje politickou atmosféru v jednotlivých krajích postupné osvojování závěrů 18.zasedání ÚV KSČ, úsilí stranických orgánů a organizací prosadit je do jednotlivých oblastí společenského života, překonávat rutinérství, zastaralý přístup k řešení aktuálních úkolů, o správné pochopení těchto závěrů v celé šíři a jejich konkretizaci do podmínek jednotlivých pracovišť.

Zasedání okresních a krajských výborů strany, které se touto problematikou bezprostředně zabývaly vyplývá, že je velká snaha a odhodlání dávat plnou politickou podporu zavádění nových, progresivních metod práce, vstřícnému plánování, odstraňování starých praktik, úsilí o změnu přístupu k plánování, o politickou jednotu komunistů ve vedení podniků, stranických organizacích, ROH a SSM. Projevuje se to například v přístupu hrdinů socialistické práce, vyznamenaných pracovníků a předních dělníků, kteří na svých aktivech vyzývají pracující k efektivnějšímu využívání rezerv na každém pracovišti, k vysoké pedsjezdové aktivitě.

Postupně dochází ke kvalitativnímu posunu iniciativy pracujících. Více je zaměřena na zabezpečení ukazatelů, vyplývajících ze Souboru opatření ke zdokonalení soustavy plánovitého řízení národního hospodářství. V Severočeském kraji se k výzvě kolektivu hrdiny socialistické práce s. Greifa jednomyslně přihlásili vedoucí brigád socialistické práce a vyznamenaní pracovníci v okrese Ústí nad Labem. Přijali závazky, že při plném využívání pracovní doby, výrobních zařízení a prostředků, při maximální hospodárnosti se surovinami a energií a v údernických směnách budou odvádět jen

kvalitní práci a výrobky ve vyšším množství a kvalitě než stanoví rozpis státního plánu. V n.p. TOS Svitavy /Východočeský kraj/ se 14 nejlepších pracovníků na základě přesného propočtu plnění výkonových norem zavázalo k předčasnému splnění sedmé pětiletky. Celý závod zvýší směnnost z plánovaných 1,73 na 1,75. Podobné příklady je možné uvést i z dalších krajů a okresů.

V současné době vrcholí výroční členská schůze základních organizací strany. Stále více se do jejich jednání a usnesení promítá úsilí o zabezpečení závěrů 18. zasedání ÚV KSČ. Skutečnost, že v současné době již naplno probíhají v rozhodujících výrobních podnicích a závodech se projevuje v tom, že jsou závěry ústředního výboru v konkrétních podmínkách pracovišť projednávány věcněji a kritičněji. Charakteristická je snaha o konstruktivní přístup k řešení vlastních problémů. Zároveň se ukazuje, že některé organizace realizaci hospodářské politiky strany chápou zúženě. Naléhavost závěrů 18. zasedání ÚV KSČ nevidí vždy v komplexnosti a v zajištění hlavních článků politiky KSČ. Málo se v jejich usneseních promítá potřebný politický přístup k zabezpečení kvalitativních ukazatelů. Na některé rezervy ve stranické práci při uskutečňování závěrů 18. zasedání ÚV KSČ upozornil také na svém zasedání městský výbor KSS v Bratislavě. Konstatoval, že nedostatkem činnosti ZO KSS, CZV, ale i oddělení OV KSS je, že s dvouměsíčním odstupem od zasedání ústředního výboru KSČ více dosud hodnotí organizační stránku postupu. S plnou intenzitou však ještě neprosazují obsah přijatých závěrů do praxe.

Na zasedáních krajských a okresních výborů strany, na výročních členských schůzích, které doposud proběhly, byla vznesena řada námětů a kritických názorů, jež se týkají realizace závěrů ústředního výboru v konkrétních podmínkách jejich působnosti. Například k uplatňování Souboru opatření ke zdokonalení soustavy plánovitého řízení národního hospodářství. Členové MěV KSČ Brno /Jihomoravský kraj/ na svém jednání vyslovili nespokojenost s přístupem některých vedoucích pracovníků výrobních podniků při zavádění Souboru opatření do praxe a s nejednotností jejich postupu se stranickými a odborovými organizacemi v přípravě letošních hospodářských plánů. Současně jim uložili vyřešit spolu s nadřízenými hospodářskými orgány stávající problémy a do konce února rozpraco-

vat plán na podmínky jednotlivých pracovišť, včetně zásad a ukazatelů Souboru opatření. Podobný stav zjistil OV KSČ Kroměříž v n.p. PAL Megneton a TOS Hulín, kde zůstávají velké disproporce v zásobování materiálem a není možno předložit pracujícím návrhy kolektivních smluv a plány sociálního rozvoje podniku. Hodnotí tuto situaci jako nedobrou a upozorňuje, že by měla být urychleně řešena na úrovni příslušných generálních ředitelství VHJ.

Dosavadní získané zkušenosti potvrzují, že závěry 18.zasedání ÚV KSČ se staly jedním z důležitých východisek pro posuzování úrovně výročních členských schůzí základních organizací v okresních a krajských výborech strany, pro zkvalitňování jejich dalšího průběhu a přípravu stranických konferencí. Na jejich zabezpečování se aktivně podílejí i pracovní skupiny ÚVKSČ, které byly vyslány do jednotlivých krajů na pomoc při rozpracování a realizaci závěrů ústředního výboru strany.

x

Názorová hladina lidí je v poslední době stále více ovlivňována vývojem událostí v Polské lidové republice. Především mezi komunisty se zvyšují obavy o její další socialistický vývoj. Největší znepokojení a pochybnosti jsou nad tím, zda se vedení PSDS podaří důrazně zasáhnout proti již zjevnému působení antisocialistických sil. Současně krajské výbory strany a instruktoři ÚV KSČ upozorňují, že se mezi lidmi hovoří o přesunech našich vojsk k polským hranicím. V některých krajích, například v Západočeském a Středočeském, vznikají mezi rodiči vojáků v základní službě obavy o jejich život v případě možné vojenské konfrontace.

Zkušenosti z jednotlivých krajů rovněž ukazují, že se zvyšuje zájem našich občanů o poslech západních sdělovacích prostředků, že často srovnávají takto získané poznatky s informacemi zveřejňovanými u nás. Československý rozhlas a televize podle jejich názoru uvádějí spíše takové příklady, které svědčí o tom, že v Polsku dochází postupně ke konzolidaci. Skutečnost je však zřejmě jiná. Západní sdělovací prostředky například podrobně informovaly o

událostech při odhalování pomníku v Gdaňsku a pamětních desek v Gdyni obětem zásahu proti stávkujícím v sedmdesátých letech a u nás se o tom vůbec nehovořilo. Objevují se i když ojediněle negativní jevy, kritika, dotazy i další různé názory. Například: co nás to bude všechno stát; Poláci stávkují a my na to doplácíme; u nás je také mnoho nedostatků, které by se měly podobným způsobem řešit; do Polska vyvážíme dnes i to, co nám na trhu schází atd. Místy v Západočeském kraji se projeví tlaky získat v některých závodech určité výhody pro dělníky /například zvýšení mezd apod./. V Praze - městě se objevily výtisky "Svědectví", obsahující chronologický výčet událostí v Polsku od července 1980. V Ústí nad Labem /Severočeský kraj/ se vyskytly nápisy "Solidarita se Solidaritou" a "Nezávislé odbory i u nás". V některých místech, například v Severočeském a Východoslovenském kraji, se projevuje zvýšená aktivita zejména římsko-katolické církve. V souvislosti s uvedenými názory a přístupem části našich lidí k vývoji události v PLR instruktoři ÚV KSČ upozornili na to, že by bylo třeba pomocí naší propagandy podrobněji vyložit zásady a význam socialistického internacionalismu.

Z informací krajských výborů strany a dalších zdrojů zároveň vyplývá, že se celkově daří eliminovat vliv polských antisocialistických sil na naše pracující. Pozitivně je zejména v pohraničních okresech hodnoceno, že se na základě přijatých opatření postupně snižuje turistický ruch z PLR a naše obchodní organizace omezují prodej potravin a dalšího zboží polským občanům. Mezi pracujícími polské národnosti, kteří u nás trvale nebo i přechodně pracují, je většinou klid.

Poslední informace ÚV KSČ k výsledkům setkání nejvyšších stranických a státních představitelů členských států Varšavské smlouvy v Moskvě byla přijata pozitivně a s velkou pozorností. Byl s ní ve všech krajích, tak jak bylo uloženo, seznámen přední aktiv krajských a okresních výborů strany, členové ústředního výboru a ÚKRK KSČ. Při této příležitosti bylo vysoce oceněno uskutečnění tohoto setkání a jednota názorů jeho účastníků na vzniklou situaci v PLR.

Informace ÚV KSČ je využívána k objasňování událostí v PLR širšímu stranickému aktivu, komunistům na výročních členských schůzích, na poradách, seminářích apod. Vzhledem k tomu dotazy a názory k vývoji situace v Polské lidové republice se doposud na výročních členských schůzích základních organizací strany neprojevovaly ve velkém rozsahu a diskuse o těchto otázkách nebyla na úkor řešení rozhodujících, zejména hospodářských úkolů.

Na zasedáních krajských, okresních výborů strany a na výročních členských schůzích je podporováno stanovisko přijaté na setkání v Moskvě poskytnout PLR všestrannou internacionální pomoc.

2. Z jednání nižších stranických orgánů v prosinci 1980

V měsíci prosinci 1980 se uskutečnila s výjimkou středočeského, severomoravského a východoslovenského KV KSČ /KSS/ všechna zasedání krajských /městských/ výborů strany. Hlavní pozornost na nich byla soustředěna na kontrolu zabezpečování závěrů 18. zasedání ÚV KSČ z hlediska plnění hospodářských úkolů, průběhu výročních členských schůzí ZO KSČ a přípravy stranických konferencí. Na některých zasedáních byl projednán a schválen plán práce orgánů a komisí i rozpočet na rok 1981. Dále například západoslovenský KV KSS posoudil vývoj členské základny a úroveň kádrové práce po XV. sjezdu, jihočeský KV KSČ účinnost kádrové práce v kraji ve vztahu k zabezpečování stranické linie efektivnosti a kvality veškeré práce. Zprávu o problematice činnosti národních výborů projednal severočeský KV KSČ apod.

Východočeský krajský výbor KSČ projednával na svém zasedání zprávu předsednictva KV KSČ o účinnosti ideově výchovné a politickoorganizační práce odborových orgánů a organizací při zabezpečování úkolů státního plánu a výchovy pracujících.

Zvýšením účinnosti odborové práce se již několikrát zabývalo předsednictvo a sekretariát krajského výboru KSČ. Přijaté závěry přispěly ke zlepšení vnitroodborového života, ale nepodařilo se dosáhnout zásadnějšího obratu v metodách a stylu práce při ovlivňování obsahového zaměření činnosti základních organizací ROH, v překonávání formalismu a rutinerství v odborové práci a v přístupech k řešení ekonomických otázek. Stále je kritika na dosud malý podíl krajských a okresních všeodborových a svazových orgánů, jejich členů a pracovníků při řízení a pomoci základním organizacím ROH. Ukazuje se, že mnozí funkcionáři nejsou na náročnější úkoly připraveni, projevuje se u nich malá odvaha a často i nechuť jít do konfliktu za odstraňování nedostatků. Přetrvává přílišné administrování a nechybí příklady pouhého opisování dřívějších dokumentů, jako například při tvorbě plánů aktivity a kolektivních smluv.

Na zasedání bylo dále konstatováno, že jsou v kraji příznivé podmínky pro další rozvoj iniciativy pracujících, kteří svými činy prokazují, že mají zájem dávat společnosti více než je jejich povinností. Svědčí o tom například výsledky závodu Dolu Jan Šverma, kde splnili předčasně šestou pětiletku, pracujících ČKD Hradec Králové a Chocně, kde vytvořili podmínky k překlenutí důsledků požáru v ČKD Praha výrobou naftových motorů, brigád socialistické práce v bavlnářském průmyslu a dalších. V posledním čtvrtletí roku 1980 se pod vedením stranických orgánů a organizací podařilo podstatně změnit stav v plnění státního plánu a vytvořit předpoklady, že téměř všechny podniky v kraji splní jeho kvantitativní, ale i kvalitativní ukazatele. Svolání XVI. sjezdu strany se stalo významným podnětem k dalšímu rozvoji politické a pracovní aktivity, uzavírání nových a zpřesňování již přijatých závazků. Krajský výbor KSČ očekává od komunistů v odborových orgánech, že se na tomto úsilí budou aktivněji podílet a postaví se do čela rozvoje iniciativy, zlepší práci s nejlepšími pracovníky a nositeli státních vyznamenání i s kolektivy pracujících.

Jak ukázalo jednání KV KSČ převažuje dosud praxe, že s plánem a úkoly z něho vyplývajícími pro jednotlivá pracoviště nejsou lidé dostatečně seznamováni. Také praktické náměty k uplatňování Souboru opatření ke zdokonalení soustavy plánovitého řízení národního hospodářství v konkrétních podmínkách většiny pracovišť schází. Nevyjasněnost některých věcných otázek plánu však není důvodem k pasivnímu vyčkávání a nekritickému přejímání argumentů hospodářských pracovníků, že není možné úkoly plánu s pracujícími projednávat. Za tohoto stavu nelze očekávat, že jejich iniciativa bude zaměřena tam, kde je toho nejvíce zapotřebí, naopak zvyšuje se nebezpečí formalismu a nekonkrétního uzavírání socialistických závazků. Zde musí sehrát větší úlohu krajské a okresní odborové orgány a účinněji pomáhat závodním výborům ROH.

Za pomoci stranických orgánů v kraji se podařilo vybudovat solidní systém odborového vzdělávání funkcionářů a členů ROH. Postupně se daří rozšiřovat a zkvalitňovat lektorský a propagandistický sbor. Slabiny se však projevují v aktivitě odborářských funkcionářů a v účinnosti jejich osobní agitace. Málo reagují na nesprávné ná-

zory. Ani členské schůze ROH nejsou využívány k systematickému působení na pracující. Účinnost ideově výchovné práce snižuje nejednotnost slov a činů, malá angažovanost některých hospodářských pracovníků a odborových funkcionářů, jejich neskromnost a nedostatky v osobním životě. Nepodařilo se plně prosadit komplexní a cílevědomý přístup ve výchově dělnické mládeže, která je mnohdy zužována na jednorázová školení, akce k významným výročím, nebo na činnost komisí mládeže při odborových orgánech.

Krajský výbor KSČ přes kritický pohled na dosavadní práci odborů ocenil poctivou a obětavou práci funkcionářů a členů ROH, kteří se aktivně podílejí na plnění závěrů XV. sjezdu strany. Konstatoval, že se v posledních letech celková úroveň práce většiny organizací ROH zlepšila, ale že výsledky ještě neodpovídají současným potřebám. Krajský výbor zdůraznil, že je nezbytné zvýšit účinnost ideově výchovné a politickoorganizační práce odborových orgánů a organizací při získávání pracujících k úspěšnému plnění plánu roku 1981. Soustředit se přitom zejména na pracovní kolektivy, důkladně je seznamovat s cíli sociálně ekonomického rozvoje naší společnosti, získávat je pro realizaci Souboru opatření a vést je k aktivnímu odhalování rezerv.

V usnesení byly závěry obsažené ve zprávě zformulovány do konkrétních úkolů pro komunisty v odborových orgánech a organizacích. Okresním výborům a základním organizacím KSČ bylo uloženo využít jich v přípravě výročních členských schůzí a stranických konferencí.

Předsednictvo jihomoravského KV KSČ se zabývalo účinností hmotné a morální zainteresovanosti pracujících na urychlování procesu vědeckého a technického rozvoje, kvalitou a efektivností veškeré práce v závodech ZPS Gottwaldov, Železárnách Prostějov a Adamovských strojárnách Adamov.

Dosažené výsledky jsou v uvedených podnicích rozdílné. ZPS Gottwaldov a Adamovské strojárny Adamov, které mají vlastní výzkumnou základnu, uplatňují poměrně širokou škálu hmotných i morálních stimů. Naproti tomu v Železárnách Prostějov, pro jejichž program

pracují tři výzkumné ústavy v ČSSR, mají zainteresovanost zúženou jen do dílčích oblastí. Ve všech třech podnicích je prováděno odměňování na základě programových cílů, které stimulují účast pracovníků na řešení předem vyhlášených úkolů vědeckotechnického rozvoje.

I když bylo dosaženo některých pozitivních výsledků vyplývá z předložené zprávy a průzkumu, že nejsou v potřebné míře uplatňovány metodické pokyny resortu ke zvýšení hmotné zainteresovanosti na výsledcích rozvoje vědy a techniky, které byly vydány na základě usnesení ÚV KSČ k otázkám vědeckotechnického rozvoje československého národního hospodářství. Prostředky získané realizací technicky pokrokových výrobků a výrobků I. stupně jakosti se rozdělují paušálně v rámci podílu na hospodářských výsledcích, nebo jsou používány na krytí relativního překročení mzdového fondu. Je-li tvorba fondu odměn u nadřízeného orgánu centralizována, nejsou uvedené prostředky podniku do jeho zdrojů přidělovány. Předsednictvo KV KSČ konstatovalo, že takový postup nevytváří předpoklady pro zvýšení odměn těm pracovníkům, kteří se na dosažených výsledcích bezprostředně podílejí.

Úpravy ukazatelů prémiových řádů nejsou prováděny tak, aby zabránily nivelizaci v odměňování. V důsledku toho jsou nejlepší pracovníci jen málo mzdově odlišení od průměrných a vliv hmotné zainteresovanosti na urychlování vědeckého a technického rozvoje je nedostatečný. Převážná část prémie je vázána na plnění norem, i když by tato výkonová složka měla být zahrnuta v základní mzdě, zatímco prémiová sazba by měla stimulovat kvalitativní ukazatele. Větší důraz by měl být kladen na hmotnou zainteresovanost k zabezpečení antiimportních opatření, která mají vliv na hlubší využívání výsledků vědeckotechnického rozvoje.

Z provedeného průzkumu vyplývá, že se hospodářskému vedení, spolu s odborovou organizací v uvedených podnicích nedaří vypracovat také cílevědomější systém morálního ohodnocení pracovníků, kteří dosahují příkladných výsledků celospolečenského významu. Není doceneňována soustavná práce s předními pracovníky, jejich popularizace a propagace.

V daleko větší míře je třeba vytvářet v pracovních kolektivech náročné politické a pracovní ovzduší a hrdost nad výsledky, kterých dosahují jejich nejlepší členové.

Předsednictvo KV KSČ uložilo předsedovi KOR projednat závěry na poradě předsedů KVOŠ a přijmout konkrétní opatření k vyšší účinnosti hmotné a morální zainteresovanosti na rychlejším uplatňování vědeckého a technického rozvoje i všech forem pracovní iniciativy. Předseda KOR a KVOŠ kovoprůmyslu stanoví závazný postup k odstranění negativních jevů ve hmotné a morální zainteresovanosti a prosadí vyšší účinnost rychlejšího uplatňování vědy a techniky do praxe ve všech podnicích odborového svazu kovoprůmyslu. Úkolem celozávodních výborů strany je vést komunisty v hospodářském vedení a v ZV ROH k důslednějšímu prosazování hmotné a morální zainteresovanosti na účinnějším uplatňování rozvoje vědy a techniky, kvality a efektivnosti veškeré práce.